

Vysvětlíme, zda při ošetřování nemocného či zraněného člena rodiny nebo při jiné péči o dítě můžete dostat ošetřovné. Dozvíte se, kdo rozhoduje o nutnosti ošetřování, jak dlouho můžete ošetřovné dostávat a kolik peněz asi dostanete. Poradíme, jak a kde o ošetřovné požádat. Zjistíte také, s čím Vám pomůže ombudsman.

Letáky ombudsmana najdete na www.ochrance.cz v části [Nevím si rady se svou životní situací](#).

Co je ošetřovné? K čemu slouží?

Ošetřovné je **dávka** vyplácená podle [zákona o nemocenském pojištění](#).

Ošetřovné dostávají někteří **zaměstnanci** i **podnikatelé**, pokud právě **nemohou pracovat, protože**

- **ošetřují nemocné nebo zraněné dítě do 10 let nebo jiného člověka**, který to nezbytně potřebuje kvůli nemoci, úrazu nebo po porodu, nebo
- **pečují o dítě mladší 10 let**,
 - protože školské nebo dětské zařízení, které dítě navštěvuje, bylo uzavřeno kvůli havárii, epidemii nebo jiné nepředvídané události,
 - které je v nařízené karanténě,
 - protože onemocněl člověk, který jinak o dítě pečuje.

Dostanou ošetřovné všichni zaměstnanci?

Ne. Ošetřovné mohou dostat jen **zaměstnanci, kteří jsou nemocensky pojištěni**, ale ne vždy.

Po skončení zaměstnání už nemůžete „nastoupit na ošetřovné“ (není tady ochranná lhůta jako u nemocenského). Pokud zaměstnání skončí během ošetřování, ošetřovné Vám „doběhne“ celé.

Kdy jako zaměstnanec nedostanu ošetřovné?

Ošetřovné nedostanete, pokud

- máte zaměstnání takzvaného malého rozsahu (vyděláte méně než 4 500 Kč hrubého měsíčně), pokud nejste v pracovním poměru nebo nemáte dohodu o pracovní činnosti,
- jste policista, hasič, celník, voják, příslušník Vězeňské služby a podobně [[§ 5 písm. a\) bod 2](#)],
- při studiu pracujete v době (školních) prázdnin,
- jste dobrovolný pracovník pečovatelské služby,
- jste ve vězení nebo v zabezpečovací detenci.

Co když podnikám?

Jako osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ) ošetřovné dostanete, pokud se účastníte nemocenského pojištění alespoň po dobu **3 měsíců** přede dnem, kdy je potřeba, abyste začali ošetřovat (pečovat). Stačí ale, pokud jste se jako OSVČ k nemocenskému pojištění přihlásili do 8 kalendářních dnů od skončení svého zaměstnání, v němž jste byli pojištěni alespoň poslední 3 měsíce. Pravidla pro OSVČ přiměřeně platí pro zahraniční zaměstnance.

Kdo posoudí, že se o nemocného (zraněného) člověka musí někdo starat?

O potřebě ošetřování rozhodne **lékař nemocného člověka**.

Mohu ošetřovat jen příbuzného?

Ne. Můžete ošetřovat i jiného člověka, který s Vámi **není příbuzný**. **Tento člověk ale s Vámi musí žít v domácnosti**.

Ve společné domácnosti nemusíte žít při ošetřování příbuzných:

- v přímé linii (ošetřování dítěte, rodiče, prarodiče, vnuka, vnučky),
- sourozence,
- manžela (manželky), registrovaného partnera (partnerky) nebo
- rodičů manžela (manželky) či registrovaného partnera (registrované partnerky).

Co je domácnost?

Domácnost tvoří lidé, kteří spolu **trvale žijí a společně platí náklady** na bydlení, jídlo a další. Ve sporných případech Vás správa sociálního zabezpečení může vyzvat, abyste prokázali, že vedete společnou domácnost. Pokud soud svěřil dítě do společné nebo střídavé péče obou rodičů, počítá se domácnost každého z těchto rodičů.

Jak dlouho budu ošetřovné dostávat?

Ošetřovné budete dostávat **nanejvýš** (i když musíte pečovat déle)

- **9 kalendářních dnů**, nebo
- **16 kalendářních dnů**, pokud jako *osamělý rodič* ošetřujete školou povinné dítě mladší 16 let.

Říká se tomu **podpůrčí doba**.

Osamělý rodič je svobodný, ovdovělý, nebo rozvedený rodič, pokud nežije s družkou (druhem) nebo v registrovaném partnerství.

Pokud ještě nejste rozvedeni, nejste osamělým rodičem, i když o dítě pečujete sami.

Od kdy budu ošetřovné dostávat? Dostanu ho jen za pracovní dny?

Ošetřovné dostanete **od prvního dne, kdy je potřeba ošetřovat nebo pečovat**, a to **za každý den** (i za nepracovní), ale jen když budete ošetřovat (pečovat) alespoň jeden svůj pracovní den. (Ošetřovné nelze vyplácet jen za nepracovní dny.)

Co když u nemocného propukne jiná (další) nemoc nebo se zraní?

I kdyby ošetřovaný během podpůrčí doby dostal další nemoc nebo se zranil, **podpůrčí doba se neprodlužuje** (doby se nesčítají). Podle zákona totiž změna druhu nemoci (diagnózy) není novým případem ošetřování.

Jednotlivé případy ošetřování na sebe nesmějí přímo navazovat. Nic ale nebrání tomu, abyste o člověka, který to potřebuje z různých důvodů, pečovali i vícekrát v měsíci.

Co když mi onemocní obě děti? Dostanu ošetřovné dvakrát?

I když budete ošetřovat dvě nemocné děti současně, dostanete ošetřovné **jen jednou**. Ošetřovné na druhé nemocné dítě se totiž nevyplácí po dobu výplaty ošetřovného na první nemocné dítě.

Musí mě zaměstnavatel po dobu ošetřování (péče) omluvit v práci?

Ano, po dobu ošetřování nebo péče musí zaměstnavatel omluvit Vaši nepřítomnost v práci. Jde o důležitou osobní překážku v práci na straně zaměstnance. [[§ 191 zákoníku práce](#)]

Pracovní volno trvá **po celou dobu ošetřování nebo péče, nejen za podpůrní dobu**, kdy dostanete ošetřovné.

Příklad: Když budete někoho muset ošetřovat 20 dnů, dostanete ošetřovné jen za prvních 9 kalendářních dní, ale z práce jste omluveni po celou dobu 20 dnů.

Kdo vyplácí ošetřovné?

Ošetřovné vyplácí **správa sociálního zabezpečení** podle sídla zaměstnavatele. Pokud má zaměstnavatel mzdovou účtárnu, pak podle místa mzdové účtárny.

Kolik dostanu?

K výpočtu můžete použít **kalkulačku** na webu Ministerstva práce a sociálních věcí www.mpsv.cz v části *Působnosti MPSV → Nemocenské pojištění → Kalkulačka pro výpočet dávek*.

Ošetřovné se počítá stejně jako nemocenské – dostanete **60 % redukovaného denního vyměřovacího základu**.

Denní vyměřovací základ je součet Vašich příjmů za předchozích 12 měsíců před měsícem, kdy musíte ošetřovat, vydělený počtem kalendářních dnů (do příjmu se nezapočítávají tzv. vyloučené dny – např. dny, kdy jste brali dávky nemocenského pojištění).

Tato částka se dále snižuje podle tří redukčních hranic podle výše příjmu, a tím se získá **redukovaný** denní vyměřovací základ.

Příklad: Při průměrném měsíčním příjmu asi 31 000 Kč dostanete ošetřovné za 9 dnů asi 4 960 Kč.

Jak mám požádat o ošetřovné?

1

Ošetřující lékař elektronicky vystaví „**rozhodnutí o potřebě ošetřování (péče)**“ a odešle ho správě sociálního zabezpečení.

Vám lékař sdělí **identifikátor** (číslo elektronického potvrzení). Pošle Vám ho, pokud mu dáte svůj telefon nebo e-mail. Jinak Vám ho předá v papírové podobě.

2 O ošetřovné musíte požádat:

- **Pokud jste zaměstnanec**, podáte žádost prostřednictvím svého zaměstnavatele: dáte mu vědět, že pečujete o svého blízkého, sdělíte mu identifikátor od lékaře i další údaje ([vzor oznámení](#) najdete na www.cssz.cz/web/edavky). Zaměstnavatel pak tyto i další potřebné informace elektronicky posílá správě sociálního zabezpečení.
- **Pokud jste OSVČ**, žádost vyplníte na [ePortálu ČSSZ](#). Odešlete ji přímo přes ePortál nebo (pokud máte elektronický podpis) na e-podatelnu. Někdy ji můžete správě sociálního zabezpečení dodat v papírové podobě.

3 Pak správa sociálního zabezpečení žádost posoudí.

Pokud **ošetřovné přizná**, neposílá rozhodnutí. Oznámení o přiznání ošetřovného, jeho denní výši a výši denního vyměřovacího základu bude na výpisu z účtu nebo na poštovní poukázce.

Pokud **žádost o ošetřovné zamítne**, vydá rozhodnutí, v němž vysvětlí, proč ošetřovné nepřiznala, a poučí Vás o tom, že se **můžete odvolat**.

Stav zpracování své žádosti můžete **sledovat** na [ePortálu ČSSZ](#).

Mohu se při ošetřování s někým vystřídat?

Ano, v ošetřování se **můžete** vystřídat, **ale jen jednou**.

Střídající požádá o ošetřovné stejně jako ten, koho střídá (výše bod 2), tedy prostřednictvím zaměstnavatele, nebo sám/sama jako OSVČ; použije stejný identifikátor.

Ošetřovné nedostanete, pokud nepečujete alespoň jeden svůj pracovní den.

Pomůže mi s ošetřovným ombudsman?

Pokud Vám správa sociálního zabezpečení ošetřovné nepřizná a nepomůže ani odvolání, můžete napsat ombudsmanovi.

Více v letáku [Ombudsman](#).